

N:o 8.

Ank. till Riksd. Kansli den 24 Febr. 1886, kl. 3 e. m.

*Andra Kammarens Tredje Tillfälliga Utskotts Utlåtande N:o 3,
i anledning af Herr J. B. Ungers motion N:o 137, om
ändring af bestämmelserna rörande nämndemans rätt till
ersättning för extra förrättningar.*

Uti en inom Andra Kammaren väckt, till Utskottet för beredning öfverlemnad motion N:o 137, har Herr *J. B. Unger* föreslagit:

att Riksdagen för sin del, med upphäfvande, så vidt nämndemän angår, af Kongl. Kungörelsen den 17 September 1851, måtte besluta, att i § 1 af Kongl. Kungörelsen den 30 December 1863, angående nämndemäns rätt till ersättning för extra förrättningar samt om godtgörelse till fjerdingsmän för vissa uppdrag, näst efter orden »vid skattläggningar; och» tillägges: »vid urtima Ting för ransakning i brottmål».

Och har motionären till stöd för sin framställning åberopat i hufvudsak samma skäl, som anförts i en af Herr *O. B. Olsson* förliden riksdag inom samma Kammarer afgifven motion, N:o 49, angående ersättning af statsmedel till nämndemän för biträde å urtima ting vid ransakningar i brottmål, i hvilken motion sistnämnde motionär framhållit hufvudsakligen det obilliga deruti, att vid landtdomstolarne allenast *en* domare, nemligen rättens ordförande, vore af staten fullt aflönad, under det att de öfriga tolf nämndemännen icke hade någon annan ersättning för sitt ansvarsfulla kall än för en del extra förrättningar jemte en ringa andel af sakören.

Bih. till Riksd. Prot. 1886. 8 Saml. 2 Afd. 2 Band. 7 Häft.

I anledning af Herr O. B. Olssons berörda motion, hvilken öfverlemnades till nästlidne riksdags Stats-Utskott, utlät sig detta Utskott, att, *ehuru Utskottet icke kunnat undgå att erkänna det beaktansvärda i motionens syfte*, Utskottet ansett betänkligheter möta att för det då varande tillstyrka bifall till densamma, dels emedan motionären icke lemnat någon utredning rörande de kostnader, förslagets genomförande skulle kräfva, dels ock emedan nu gällande bestämmelser angående ersättning i vissa fall till nämndemän för urtima ting i brottmål torde, om motionärens förslag genomfördes, böra i sammanhang dermed förändras, angående hvilken förändring förslag likväl icke föreläge.

Stödjande sig på det erkännande, Herr O. B. Olssons omförmälda motion, hvilken afslogs af båda Kamrarne, sålunda rönt inom Stats-Utskottet och med beaktande af de erinringar, som der gåfvos, har nu Herr J. B. Unger förnyat samma förslag i en något annan form och utsträckning, under framhållande tillika, att den utredning af kostnaderna, som Stats-Utskottet ansåg vara af vikt för förslagets framgång, ehuru svår, om icke rent af omöjlig att åstadkomma, likväl icke vara alldeles oeftergiftig, eftersom till och med Kongl. Maj:t i statsverkspropositionen till denna Riksdag kunnat utan all utredning af kostnaderna föreslå, det ersättning af allmänna medel skulle åt oskyldigt häktade eller dömda få utgå från ett å andra hufvudtiteln uppfördt förslagsanslag till ersättning i vissa fall åt domare, vittnen och parter, samt å samma hufvudtitel funnes upptaget ett förslagsanslag för rese- och traktamentsersättning, från hvilket, jemlikt § 6 i ofvanberörda Kongl. Kungörelse den 30 December 1863, äfven nu ifrågasatta kostnad kunde utgå.

Utskottet anser, lika med motionären, rättvisa och billighet fordra, att nämndemän för sitt biträde vid urtima ting för ransakning i brottmål erhålla samma ersättning som för de öfriga extra förrättningar, om hvilka stadgas i Kongl. Kungörelsen den 30 December 1863, samt att i följd deraf den betydliga inskränkning i samma ersättning, som föranledes af Kongl. Kungörelsen den 17 September 1851, varder undanröjd. Ransakningen i brottmål måste nemligen anses såsom statens angelägenhet; och likasom den enskilde, då han för handläggning af någon sin angelägenhet begär urtima ting, är pliktig att för inställelsen der-vid ersätta jemväl nämndens ledamöter, torde staten rättvisligen åligga

att, derest brottmålsransakningen handlägges å urtima ting, utgifva ersättning till de nämndemän, hvilka kallats att vid ransakningen biträda. Den oegentlighet, som för närvarande stundom eger rum i följd af stadgandet i Kongl. Kungörelsen den 17 September 1851, eller att af de nämndemän, hvilka närvarit vid urtima ting i brottmål å en för flera härad gemensam tingstad, den ene erhåller ersättning men den andre icke, skulle ock undanrödjas, genom vinnande af det syfte, som innehålles i motionärens förslag, hvilket jemväl skulle i någon mån bidraga till lindrande af den tunga, nämndemannens ansvarsfulla och för närvarande snart sagdt lönlösa kall nu medför, och som mången gång föranleder en kunnig och erfaren nämndeman att, så snart lagen sådant medgifver, afgå från sin plats i rätten till synnerlig skada för så väl domstolen som den rättsökande allmänheten.

Hvad vidare angår de kostnader, som genomförandet af motionärens förslag skulle medföra, anser Utskottet större eller mindre del af det af motionären omförmälda förslagsanslag för rese- och traktamentsersättning ej kunna, i betraktande af detta anslags ringa storlek i förhållande till nämnda kostnader, för ändamålet påräknas. Den omständigheten torde dock, enligt Utskottets förmenande, icke utgöra skäl för förkastande af motionärens välgrundade förslag, så mycket mindre som, i händelse motionens syfte vinnes, medel för ändamålet möjligen kunna af Kongl. Maj:t af andra anslag disponeras eller ock af Riksdagen på framställning af Kongl. Maj:t anvisas.

På grund häraf och då, såsom ofvan nämnts, nu gällande bestämmelser angående ersättning i vissa fall till nämndemän för urtima ting i brottmål torde för genomförandet af motionärens förslag böra i sammanhang dermed förändras, får Utskottet på det sätt bifalla ifrågasvarande motion, att Utskottet hemställer,

att Riksdagen måtte i underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, det tacktes Kongl. Maj:t vidtaga sådana åtgärder, att nämndemän för inställelse vid urtima ting för ransakning i brottmål må erhålla ersättning enligt gällande resereglemente.

Stockholm den 23 Februari 1886.

På Utskottets vägnar:

G. THESTRUP.